

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ ĮSTATYMO NR. IX-2135
PAPILDYMO 98 STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2346(2), LIETUVOS
RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857 29 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2347(2), LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUTORIŲ TEISIŲ IR GRETUTINIŲ TEISIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1185 78
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2348(2), LIETUVOS
RESPUBLIKOS AZARTINIŲ LOŠIMŲ ĮSTATYMO NR. IX-325 20⁷ STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2349(2), LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIETUVOS BANKO ĮSTATYMO NR. I-678 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIVP-2350(2), LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO
GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143
19¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2351(2),
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657
12 IR 49¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2352(2),
LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1418
48, 50 IR 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2353(2),
LIETUVOS RESPUBLIKOS KELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 18¹ STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2408, LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 63³ STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2409**

2023 m.

Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. kovo 29 d. sprendimo Nr. SV-S--866 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.2–1.9, 1.11–1.12 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 papildymo 98 straipsniu įstatymo projektui Nr. XIVP-2346(2) (toliau – ERĮ projektas), Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2347(2), Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 78 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2348(2) (toliau – ATGTĮ projektas), Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 20⁷ straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2349(2), Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2350(2), Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 19¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2351(2), Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12 ir 49¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2352(2), Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo

įstatymo projektui Nr. XIVP-2353(2) (toliau – VII projektas), Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 61³ straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2409 (toliau – MAI projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui atsisakyti Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 18¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2408 (toliau – KTĮ projektas) ir tobulinti ERĮ projektą, VII projektą, MAI projektą ir ATGTĮ projektą, atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Keleivių vežimo organizatorių vykdoma veikla patenka į nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojusį Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 61³ straipsnio, numatančio platformų operatorių teikiamos informacijos reikalavimus, reguliavimo apimtį. Siūlomas keisti Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 18¹ straipsnio 4 dalies 1 punktą jau yra pripažintas netekusiu galios 2022 m. gruodžio 13 d. Kelių transporto kodekso 18¹ straipsnio pakeitimo įstatymu Nr. XIV-1665 (įsigaliojo nuo 2023 m. sausio 1 d.). Atsižvelgiant į tai, KTĮ projektas yra nebeaktualus ir netikslingas.

2. ERĮ projektu Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymą (toliau – ERĮ) papildančio 98 straipsnio 2 dalyje minima privalomą nurodymą duodanti institucija. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina formuluotę susieti su ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 1 dalimi, t. y. nurodant, kad „Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta institucija, duodanti privalomą nurodymą (toliau – Institucija)“.

3. ERĮ projektu Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymą (toliau – ERĮ) papildančio 98 straipsnio 2 dalies nuostatos „Institucijos atstovas turi teisę dalyvauti nagrinėjant skundą, kai skundas nagrinėjamas žodinio proceso tvarka. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo priimta nutartis yra galutinė ir neskundžiama“ laikytinos perteklinėmis, nes bendrą administracinio proceso tvarką nustato Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas, o minėta ERĮ projekto nuostata turėtų reglamentuoti tik specialiąsias tokio proceso taisykles (pavyzdžiui, nustatyti terminus tokio pobūdžio byloms išnagrinėti).

4. ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 2 dalyje siūloma, kad teisme gavus prašymą išduoti leidimą taikyti privalomuosius nurodymus, toks prašymas turi būti išnagrinėtas pirmosios instancijos administraciniame teisme ir šio teismo nutartis priimta ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo pateikimo momento. Aiškinamajame rašte nėra pateikiama argumentų, kodėl privalomą nurodymą duodančios institucijos prašymas turėtų būti nagrinėjamas skubiai, t. y. per itin trumpą 3 darbo dienų terminą. Kituose galiojančiuose įstatymuose, kuriuos siūloma keisti, šiuo metu nustatyti ilgesni kompetentingų institucijų teikiamų prašymų dėl privalomųjų nurodymų taikymo (patvirtinimo) nagrinėjimo pirmosios instancijos administraciniame teisme terminai (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 61³ straipsnio 3 dalyje nustatytas 15 dienų terminas). Siūlymas visais atvejais sutrumpinti prašymo nagrinėjimo terminą iki 3 darbo dienų neabejotinai lemtų minėtų teismų darbo organizavimo pokyčius bei didesnę darbo

krūvį šių teismų teisėjams ir darbuotojams. Be kita ko, tokio trumpo termino nustatymas, įvertinus teismų darbo krūvį, teisėjų užimtumą atsižvelgiant į teismo posėdžių byloms nagrinėti planavimą, kelia abejonių dėl realių teismo galimybių per itin trumpą laiką tinkamai ir visapusiškai išnagrinėti prašyme nurodytas reikšmingas aplinkybes, kurios, be kita ko, gali būti pagrindu apriboti įtariamų pažeidimo padarymu asmenų teises. Taip pat ERĮ projektu siūloma nustatyti, jog prašymo išnagrinėjimo terminas pirmosios instancijos administraciniame teisme būtų skaičiuojamas nuo prašymo pateikimo teismui momento. Atkreiptinas dėmesys, jog, gavus prašymą teisme, sprendžiamas jo priėmimo ir paskyrimo nagrinėti klausimas (vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 1 dalimi, gavus teisme prašymą, administracinio teismo pirmininkas ar teisėjas jo priėmimo klausimą išsprendžia ne vėliau kaip per septynias darbo dienas), atliekami kiti parengiamieji darbai, todėl, skaičiuojant šį terminą nuo skundo pateikimo teismui dienos, laikas tinkamai išnagrinėti aptariamą prašymą itin sutrumpėja, ar net gali susiklostyti situacija, kai terminas būtų praleistas. Todėl siūlytina ERĮ projekte numatyti ilgesnį prašymo išnagrinėjimo terminą arba terminus diferencijuoti, pavyzdžiui, nustatant 3 darbo dienų terminą tik skubiais atvejais (sukčiavimo atveju arba kai institucija be teismo leidimo yra davusi privalomą nurodymą, galiojantį tik 72 valandas, o reikalingas ilgesnis laikotarpis).

5. ERĮ projekte siūlomos priemonės (privalomi nurodymai) gali tiesiogiai varžyti skirtingų grupių subjektų teises: elektroninės informacijos prieglobos paslaugų, viešųjų elektroninių ryšių tinklų, viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ir šias paslaugas gaunančių subjektų. ERĮ projekte nėra aiškiai apibrėžtas šių asmenų teisių statusas ir prielaidos efektyviam pažeistų teisių gynimui, be to, ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad „Teismai, nagrinėdami prašymus ir skundus dėl leidimo atlikti veiksmus išdavimo, privalo užtikrinti pateiktos informacijos ir planuojamų veiksmų slaptumą“. Aptariamo teisinio reguliavimo kontekste reikšmingas *Kharitonov prieš Rusiją byloje Europos žmogaus teisių teismo priimtas sprendimas*: šiuo atveju teisinis reguliavimas nenumatė, jog, blokuojant prieigą prie interneto platformos, valstybės institucijos privalėtų informuoti trečiuosius asmenis, kurių teises gali varžyti blokavimo nurodymas (44 pastraipa). ERĮ projekte nėra nustatytas suinteresuotų asmenų dalyvavimas teisiniuose procesuose, kurie gali reikšmingai suvaržyti jų teises, ar apskritai nenumatomas informavimas apie šiuos procesus. Be to, 2022 m. spalio 19 d. priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2022/2065](#) dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [2000/31/EB](#) (Skaitmeninių paslaugų aktas) (toliau – SPA), kuris įsigalios 2024 m. vasario 17 d., SPA 9 straipsnis nustato reikalavimus, kurių turi būti laikomasi, kai nacionalinės institucijos duoda nurodymus tarpininkavimo paslaugų teikėjams dėl neteisėto turinio, o 9 straipsnio 5 dalis numato informavimo procesą („vėliausiai tada, kai reaguojama į nurodymą, arba, kai taikytina, nurodymą pateikusių institucijos nurodyme numatytu laiku tarpininkavimo paslaugų teikėjai atitinkamam paslaugos gavėjui praneša apie gautą

nurodymą ir reagavimą į jį. Tokia paslaugos gavėjui pateikta informacija apima motyvų paaiškinimą, esamas teisių gynimo galimybes ir nurodymo teritorinės taikymo srities aprašymą pagal 2 dalį.“). Atsižvelgiant į tai, siūlytina ERĮ projektą suderinti su SPA reikalavimais ir atsisakyti planuojamų veiksmų teisme slaptumo.

6. Šiuo metu privalomų nurodymų davimo institutas yra reglamentuojamas specialiuosiuose įstatymuose, atsižvelgiant į informacijos, kurią norima pašalinti ar panaikinti, galimybę ją pasiekti, turinį ir pobūdį, taip pat nėra vieno įstatymo, kuris iš esmės reglamentuotų viso internete skelbiamo turinio priežiūrą ir kontrolę. Atsižvelgiant į ERĮ reguliavimo dalyką, pažymėtina, kad ERĮ projektu siūlomas įtvirtinti teisinis reguliavimas sistemiskai nedera su kitomis ERĮ nuostatomis, nes iš esmės nėra susijęs su elektroninių ryšių veiklos reguliavimu. Privalomų nurodymų davimas yra išimtinai susijęs su tam tikro žalingo ir (ar) nelegalaus turinio priežiūra ir jo šalinimu, todėl laikytinas elektroninių ryšių tinklais ar naudojant elektroninių ryšių paslaugas perduodamo turinio klausimu, kas, atsižvelgiant į ERĮ 1 straipsnio 2 dalį ir 3 straipsnio 17 dalį, neturėtų būti ERĮ reguliavimo dalykas. Be to, po SPA 9 ir 10 straipsnių reguliavimu galėtų patekti ir pagal Lietuvos nacionalinę teisę duodami privalomi nurodymai. SPA 9 ir 10 straipsniai sudaro galimybę valstybėms narėms pritaikyti minimalius privalomų nurodymų davimo reikalavimus ir užtikrinti, kad įmonės, teikiančios tarpininkavimo paslaugas Lietuvoje, turi vykdyti šiuos nurodymus. Lietuvos institucijos, teikiančios privalomus nurodymus pašalinti neskelbtiną informaciją tarpininkavimo paslaugų teikėjams, neįsisteigusiems Lietuvoje, susiduria su atvejais, kai paslaugų teikėjai, tokie kaip „Youtube“, „Meta“, nevykdo Lietuvos institucijų teikiamų privalomų nurodymų. SPA nuostatos įtvirtina, kad valstybių narių privalomi nurodymai turi būti pripažįstami visoje Europos Sąjungoje. Pagal Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS) pateiktą SPA įgyvendinimo planą, didžiosios daugumos SPA nuostatų, tarp jų 9 ir 10 straipsnių, įgyvendinimui ketinama parengti Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo pakeitimą. Matant sinergiją tarp SPA ir ERĮ projektu siūlomo įtvirtinti reglamentavimo, siūlytina įvertinti, ar ERĮ projektas yra savalaikis ir perspektyvus ir ar privalomų nurodymų davimo instituto reglamentavimas neturėtų būti įtvirtintas Informacinės visuomenės paslaugų įstatyme tokiu būdu efektyvinant ir koncentruojant teisėkūrą.

7. ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 2 dalyje numatoma formuluotė „asmens (asmenų), kurių naudai arba interesais skleidžiama informacija“ yra pernelyg abstrakti, galinti sąlygoti ydingos ir nenuoseklios teismų praktikos formavimąsi, be to, dažnai nėra galimybių nustatyti nei įtariamą pažeidimą padariusių asmenų, nei asmenų, kurių naudai arba interesais skleidžiama informacija (pavyzdžiui, tai yra dažniausia situacija, kai daromi autorių teisių pažeidimai). Atsižvelgiant į tai, siūlytina minėtą formuluotę tikslinti, numatant, kad, pavyzdžiui, prašyme turi būti nurodytas įtariamą pažeidimą padariusio asmens vardas ir pavardė arba

pavadinimas, „išskyrus atvejus, kai tokio asmens vardo, pavardės arba pavadinimo neįmanoma nustatyti ar šių duomenų nustatymas reikalauja neproporcingai daug sąnaudų“.

Atitinkamai siūlytina panašia formuluote papildyti ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 4 dalyje (2 sakinyje) numatytą nuostatą, pavyzdžiui, „arba jeigu nėra galimybės nustatyti viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo ar jų nustatymas reikalauja neproporcingai daug sąnaudų“.

8. Siekiant teisinio reguliavimo nuostatų suderinamumo, siūlytina ERĮ projektu keičiamo ERĮ 98 straipsnio 2 dalyje vartoti vienodą formuluotę „leidimas taikyti privalomus nurodymus“, t. y. šia formuluote pakeisti paskutinio sakinio formuluotę „leidimas atlikti veiksmus“.

9. ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad teismo leidimas taikyti privalomus nurodymus blokuoti interneto domeno vardą, identifikuojantį interneto svetainę, galioja vėlesniems privalomiems nurodymams blokuoti interneto domeno vardus, identifikuojančius tos interneto svetainės kopijas. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti, kad teismo leidimas duoti privalomus nurodymus galioja tik teismo leidime nurodytiems subjektams (jeigu teismas išdavė leidimą taikyti privalomus nurodymus interneto prieigos paslaugų teikėjams, pasiremiant tuo pačiu leidimu negali būti duodami nurodymai kitiems paslaugų teikėjams, pavyzdžiui, „lt“ domeno administratoriui).

10. ERĮ projekto ERĮ papildančio 98 straipsnio 4 dalyje nurodomas naujas pagrindas duoti privalomą nurodymą, kuris nėra numatytas kituose susijusiuose įstatymuose, t. y. duodamas privalomas nurodymas, jeigu informacija gali būti panaudota ir prieigai prie asmens tapatybės atpažinimo elektroninių įrankių ar prie asmens mokėjimo operacijų valdymo, tačiau nėra nurodoma, kas ir kada galėtų duoti privalomus nurodymus minėtu pagrindu. Pavyzdžiui, praktikoje Lietuvos bankas galėtų pasinaudoti ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 4 dalimi tik kai a) licencijos tam neturintis subjektas siūlo finansines paslaugas ir b) galimai duomenys renkami prieigai prie tapatybės atpažinimo įrankių. Tuo tarpu pats duomenų viliojimas ne visada būna panaudojamas neteisėtoms finansinėms paslaugoms teikti, bet ir sudaryti sandoriams, kurių turinys nėra finansinių paslaugų teikimas, todėl iš ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 4 dalies formuluotės nėra aišku, kuri institucija (Lietuvos policija, Nacionalinis kibernetinio saugumo centras ar kt.) ir kokiais teisės aktais vadovaudamasi turėtų skubiai imtis priemonių tokiems atvejams stabdyti. Atsižvelgiant į tai, siūlytina įvardyti konkrečią instituciją ar institucijas veikiančias bendrosios prevencijos atvejais, kai sukčiavimo atvejis nėra priskirtinas nei vienos konkrečią sritį kuriojančios institucijos kompetencijai.

11. Siūlytina tikslinti ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 4 dalyje teikiamą formuluotę „panaudota ir prieigai prie asmens tapatybės atpažinimo elektroninių įrankių ar prie asmens mokėjimo operacijų valdymo“, nes, manytina, ERĮ projekto rengėjas siekia apibrėžti duomenų viliojimo (angl. *phishing*) atvejus, kai apgaulės būdu yra išgaunami asmens duomenys,

tikintis juos panaudoti nusikalstamais tikslais – sandoriams šių asmenų vardu sudaryti, prisijungus prie šių asmenų mokėjimo paslaugų teikėjų sąskaitų ir atlikti mokėjimus tretiesiems asmenims, taip pasisavinant sąskaitose esančias lėšas ar kt.

12. Siūlytina įvertinti, kad ERĮ projekto ERĮ papildančio 98 straipsnio 4 dalimi siūlomas reguliavimas gali sukurti papildomą administracinę naštą institucijoms, kadangi jos gali neturėti techninių įrankių ir įgaliojimų, reikiamų objektyviai identifikuoti, kada renkami duomenys nurodytai prieigai prie asmens tapatybės atpažinimo elektroninių įrankių ar prie asmens mokėjimo operacijų valdymo, o kada – pateikiama forma standartiniam atsiskaitymui už prekes ir (arba) paslaugas, mokesčiams, baudoms valstybės institucijoms sumokėti. Tokia analizė galėtų būti atlikta tiriant duomenis duomenų gavėjo vidinėse sistemose, tačiau tokių veiksmų atlikimui reikalingas ikiteisminio tyrimo pradėjimas ar kiti panašūs veiksmai ir (ar) procedūros, kurių metu būtų paaimamas ir analizuojamas tų sistemų turinys. Be to, duomenų viliojimo atakų metu, t. y. renkant duomenis prieigai prie asmens tapatybės atpažinimo elektroninių įrankių ar prie asmens mokėjimo operacijų valdymo, reikalingas itin skubus reagavimo laikas, nes asmenys, ketinantys duomenis panaudoti nusikalstamai veikai vykdyti, gautais duomenimis siekia pasinaudoti iš karto, pirmomis valandomis. Atsižvelgiant į šias aplinkybes bei anksčiau pateiktų pastabų ir siūlymų turinį dėl aptariamos nuostatos, siūlytina įvertinti, ar nustačius tokį reguliavimą jis bus efektyvus, praktiškai veikiantis ir įgyvendinamas.

13. ERĮ projektu numatomas naujas subjektas, kuriam būtų galima duoti privalomus nurodymus – „lt“ domeno administratorius, tačiau, nei ERĮ projekte, nei kartu teikiamų įstatymų projektuose nėra aiškiai numatyta, kada ir kas galėtų duoti privalomus nurodymus „lt“ domeno administratoriui. ERĮ projekto nuostatomis nėra aiškiai išskiriami „lt“ domeno administratoriui taikytini privalomi nurodymai ir jų taikymo tvarka nuo elektroninės informacijos prieglobos paslaugų, viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams taikytinų privalomų nurodymų, nors tarp šių subjektų egzistuoja objektyvūs esminiai skirtumai. Pirma, elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjas gali apriboti konkrečios teikėjo infrastruktūroje talpinamos informacijos pasiekiamumą. Tuo tarpu „lt“ domeno administratoriui apribojus „lt“ domeno pasiekiamumą, būtų apribotos ir kitos su šiuo domenu susietos paslaugos (pavyzdžiui, elektroninis paštas, dokumentų valdymo sistema, elektroninė parduotuvė, kita internetu pasiekiamą informacija ar paslaugos), kas atskirais atvejais galėtų sutrikdyti fizinių ar juridinių asmenų vykdomą veiklą ir sąlygoti turtinės žalos atsiradimą. Antra, viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams taikomi blokavimai yra skirti apsaugoti šių paslaugų gavėjus Lietuvoje, taip netrikdant paslaugų teikimo užsienio asmenims, nes pastarieji nesinaudoja Lietuvos viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ryšio paslaugomis. Tuo tarpu „lt“ domeno administratoriui apribojus „lt“ domeno pasiekiamumą, būtų apribotas paslaugų teikimas ir tuo atveju, kai paslaugų teikėjai ir (ar) paslaugų

gavėjai yra užsienio subjektai. Dėl anksčiau nurodytų skirtumų, siūlytina, kad „lt“ domeno administratoriui numatomi taikyti privalomi nurodymai turi nepažeisti proporcingumo principo, pavyzdžiui, numatant, kad privalomi nurodymai „lt“ domeno administratoriui skiriami tais atvejais, kai kiti viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų atliekami informacijos pasiekiamumo ribojimai nepakankami. Pirmiausia turėtų būti siekiama laikinai apriboti paslaugų gavėjų prieigą, susijusią su neskelbtinos informacijos pažeidimu, ir tik jei tai neįmanoma techniškai, prieiga apribojama prie paslaugų teikėjo elektroninės sąsajos.

14. ERĮ projektu keičiamo ERĮ 98 straipsnio 4 dalyje numatoma, kad viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas turi pašalinti draudžiamą informaciją per 2 valandas nuo žurnalistų etikos inspektoriaus pranešimo gavimo, kai šiuo metu galiojančio Visuomenės informavimo įstatymo 53 straipsnio 6 dalyje numatytos 8 valandos. 2 valandų terminas praktikoje gali būti sunkiai įgyvendinimas, nes toks prašymas gali būti pateiktas ir vėlai vakare, ar savaitgaliais, švenčių dienomis, kai redakcijos dirba budėjimo režimu arba iš viso nedirba, be to, jeigu tokie prašymai siunčiami elektroniniu paštu, el. laiškas tam tikrą laiką gali likti nepastebėtas. Atsižvelgiant į tai, siūlytina numatyti ilgesnį terminą, pavyzdžiui, 6 arba bent jau 4 valandas.

15. ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 5 dalyje minimas viešai skelbiamas interneto domeno vardų, naudojamų vykdant veiklą, kuria pažeidžiami teisės aktų reikalavimai, sąrašas, tačiau nenurodoma, kas ir kaip jį tvarko:

15.1. Siūlytina tikslinti minėtą ERĮ projekto nuostatą, joje sąrašo tvarkytoju įvardijant Nacionalinį kibernetinio saugumo centrą, nes 2024 m. gegužės 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 13 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymui (toliau – Kibernetinio saugumo įstatymas), duomenų apie privalomus nurodymus blokuoti domeno vardą, identifikuojantį interneto svetainę, tvarkymas numatytas. Atsižvelgiant į tai, taip pat siūlytina teikiamų projektų ir Kibernetinio saugumo įstatymo įsigaliojimo datas suvienodinti;

15.2. ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 5 dalyje nustačius tvarką dėl įtraukimo į viešai skelbiamą sąrašą, siūlytina nustatyti pagrindus, tvarką ir terminus dėl pašalinimo iš tokio sąrašo;

15.3. Atkreiptinas dėmesys, kad ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 1 dalyje nurodyti privalomi nurodymai „pašalinti informaciją arba panaikinti galimybę ją pasiekti“ ir 98 straipsnio 3 dalyje nurodyti privalomi nurodymai „blokuoti interneto domeno vardą“ nėra tapatūs veiksmai, kadangi informacija gali būti pašalinta ir neblokuojant interneto domeno vardo. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti, kokie privalomi nurodymai bus tvarkomi viešai skelbiamame sąrašė, t. y. ar tik nurodymai blokuoti interneto domeną, ar ir kiti privalomi nurodymai – pašalinti informaciją (elektorinės informacijos prieglobos paslaugų teikėjų veikla) ir (ar) riboti domeno pasiekiamumą (lt domeno administratoriaus veikla).

16. Iš ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 6 dalies nuostatos nėra aišku, kas konkrečiu atveju būtų laikoma pažeidimo pašalinimu. Pavyzdžiui, pagal galiojančią Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Priežiūros tarnyba) nustatytą tvarką privalomas nurodymas panaikinamas Priežiūros tarnybos direktoriaus įsakymu per 2 darbo dienas, kai bendrovė gauna licenciją ir leidimą organizuoti nuotolinius lošimus ir kai Priežiūros tarnyba patvirtina lošimų organizatoriaus parengtą nuotolinių lošimų organizavimo reglamentą. Atsižvelgiant į tai, kad ERĮ projektas būtų taikomas visoms institucijoms, turinčioms teisę duoti privalomus nurodymus, kurių veiklos specifika skiriasi, siūlytina papildyti ERĮ projektu ERĮ papildančio 98 straipsnio 6 dalį nuostata, numatančia, kad požymiai, pagal kuriuos nustatoma, kad pažeidimas, dėl kurio buvo duotas privalomas nurodymas, yra pašalintas, nustatomi šio straipsnio 7 dalyje nurodytoje tvarkoje.

17. ERĮ projekte siekiant įvardinti „lt“ domeną administruojantį subjektą siūlytina vartoti sąvoką „lt“ domeno administratorius“ vietoje „lt“ domenų administratorius arba „domeno administratorius“. Terminas „lt“ domenai“ naudojamas apibūdinti antro lygio domenus (pavyzdžiui, „lrs.lt“, „rrt.lt“, „lrv.lt“ ir kt.), kuriuos administruoja šiuos domenus įkūrę skirtingi fiziniai ir juridiniai asmenys. Analogiškai, projekte vartojamą sąvoką „interneto domeno vardų“ siūlome keisti į sąvoką „interneto domenų vardų“, nes pastaroji yra platesnė ir apima skirtingus interneto domenus. „lt“ domeno administratoriaus sąvoka neapibrėžta jokiuose įstatymuose, todėl taikant ERĮ nuostatas gali kilti neaiškumų. Siūlytina įvertinti, ar nebūtų tikslinga minėtą sąvoką apibrėžti ERĮ.

18. ERĮ projekte vartojama elektroninės informacijos prieigos paslaugų sąvoka nėra apibrėžta ERĮ. Ji yra apibrėžta Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje. Todėl, siekiant teisinio aiškumo ir apibrėžtumo, siūlytina ERĮ 3 straipsnio 102 dalyje pateikti nuorodą į minėtą įstatymą.

19. Siekiant sukurti vieningą privalomų nurodymų davimo ir teismo leidimų išdavimo sistemą, siūlytina teismo leidimų sistemą *mutatis mutandis* įtvirtinti ATGTĮ projektu keičiamoje Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 78 straipsnio 9 dalyje (kartu išbraukiant 10 dalį) ir tuo atveju, kai privalomi nurodymai duodami mokėjimo, kredito ar kitai finansų įstaigai. Tokiu būdu Lietuvos radijo ir televizijos komisija taikytų vienodas taisykles visais atvejais, kai ji duoda privalomus nurodymus įvairiems subjektams.

20. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, siūlome VII projektu keičiamą Visuomenės informavimo įstatymo 50 straipsnio 3 dalies 10 punktą išdėstyti taip:

„10) duoti privalomus nurodymus pašalinti **informaciją, nurodytą Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ar 3 punkte**, arba panaikinti galimybę **ją** pasiekti ~~informaciją~~ Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 98 straipsnyje nustatyta tvarka ~~dėl informacijos, nurodytos Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ar 3 punkte.~~“

21. MAĮ projekte esantis skaičius „63³“ keistinas skaičiumi „61³“, nes Mokesčių administravimo įstatyme 63³ straipsnio nėra.

22. Priimant Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2347(2) turėtų būti inicijuojamas Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. lapkričio 24 d. priimto ir 2024 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 29 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1575 pripažinimas netekusiu galios, nes abiem keičiamas 29 straipsnyje numatytas teisinis reguliavimas.

Ministras Pirmininkas

Kultūros ministras